

LATVIJAS REPUBLIKA
VALMIERAS NOVADA PAŠVALDĪBAS DOME

Nodokļu maksātāja reģistrācijas kods 90000043403, Lāčplēša iela 2, Valmiera, Valmieras novads, LV-4201
Tālrunis 64207120, e-pasts: pasts@valmierasnovads.lv, www.valmierasnovads.lv

LĒMUMS
Valmierā

2022.gada 28.jūlijā

Nr.467
(protokols Nr.14, 15.§)

**Par Valmieras novada pašvaldības
tiešās līdzdalības saglabāšanu SIA
“ZAAO”**

Likuma “Par pašvaldībām” 15.panta pirmās daļas 1.punktā ir noteikta pašvaldības autonomā funkcija – organizēt iedzīvotājiem komunālos pakalpojumus (ūdensapgāde un kanalizācija, siltumapgāde, sadzīves atkritumu apsaimniekošana, notekūdeņu savākšana, novadīšana un attīrīšana) neatkarīgi no tā, kā īpašumā atrodas dzīvojamais fonds. Savukārt saskaņā šā likuma 15.panta pirmās daļas 2.punktu pašvaldības pienākums ir gādāt par savas administratīvās teritorijas labiekārtošanu un sanitāro tīrību.

Pamatojoties uz likuma “Par pašvaldībām” 14.panta pirmās daļas 1.punktu, pildot savas funkcijas, pašvaldībām likumā noteiktajā kārtībā ir tiesības veidot pašvaldību iestādes, dibināt biedrības vai nodibinājumus, kapitālsabiedrības, kā arī ieguldīt savus līdzekļus kapitālsabiedrībās.

Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma (turpmāk – Kapitālsabiedrību pārvaldības likums) 4.panta pirmā daļa noteic, ka publiska persona drīkst iegūt un saglabāt līdzdalību kapitālsabiedrībā atbilstoši Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.pantam.

Saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma 87.panta pirmo daļu publiskā persona privāto tiesību jomā darbojas veicot darījumus, kas nepieciešami tās darbības nodrošināšanai, sniedzot pakalpojumus un veicot komercdarbību. Atvasinātas publiskas personas, izveidojot privāto tiesību juridiskās personas, arī tādas, kurām nav peļņas gūšanas rakstura, nevar izvairīties no šajā likumā noteiktās atbildības un izvirzīt tām citus mērķus, kas neizriet no attiecīgās publiskās personas funkcijām.

Saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.panta pirmo daļu publiska persona savu funkciju efektīvai izpildei var dibināt kapitālsabiedrību vai iegūt līdzdalību esošā kapitālsabiedrībā, ja īstenojas viens no šādiem nosacījumiem:

- 1) tiek novērsta tirgus nepilnība – situācija, kad tirgus nav spējīgs nodrošināt sabiedrības interešu īstenošanu attiecīgajā jomā;
- 2) publiskas personas kapitālsabiedrības vai publisku personu kontrolētas kapitālsabiedrības darbības rezultātā tiek radītas preces vai pakalpojumi, kas ir stratēģiski svarīgi valsts vai pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai vai valsts drošībai;
- 3) tiek pārvaldīti tādi īpašumi, kas ir stratēģiski svarīgi valsts vai pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai vai valsts drošībai.

Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.panta otrajā daļā noteikts, ka publiska persona pirms kapitālsabiedrības dibināšanas vai līdzdalības iegūšanas esošā kapitālsabiedrībā veic paredzētās rīcības izvērtējumu, ietverot arī ekonomisko izvērtējumu, lai pamatotu, ka citādā veidā nav iespējams efektīvi sasniegt šā panta pirmajā daļā noteiktos mērķus.

Atbilstoši Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 7.panta pirmajai daļai, publiskai personai ir pienākums ne retāk kā reizi piecos gados pārvērtēt katru tās tiešo līdzdalību kapitālsabiedrībā un atbilstību šā likuma 4.panta nosacījumiem. Savukārt minētā likuma 7.panta otrā daļa noteic, ka lēmumu par publiskas personas līdzdalības saglabāšanu kapitālsabiedrībās pieņem attiecīgās publiskās personas augstākā lēmējinstītūcija. Lēmumā

ietver vērtējumu attiecībā uz atbilstību šā likuma 4.panta nosacījumiem un vispārējo stratēģisko mērķi.

Pamatojoties uz Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 7.panta pirmo daļu, ir veikts Vidzemes pašvaldību, t.sk. Valmieras novada pašvaldības (turpmāk – Pašvaldība), līdzdalības izvērtējums (Pielikums) SIA “ZAAO”, reģistrācijas Nr.44103015509, kurā Pašvaldībai pieder kapitāla daļas. No minētā izvērtējuma secināms, ka SIA “ZAAO” sniegtie pakalpojumi ir stratēģiski svarīgi Pašvaldībai attīstībai un ir atbilstoši Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 4.panta nosacījumiem.

Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.panta otrajā daļā cita starpā noteikts, ka veicot izvērtējumu, publiska persona konsultējas ar kompetentajām institūcijām konkurences aizsardzības jomā un komersantus pārstāvošām biedrībām vai nodibinājumiem, kā arī ievēro komercdarbības atbalsta kontroles jomu regulējošu normatīvo aktu prasības.

Pašvaldība, atbilstoši Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.panta otrajai daļai, novērtējot tās līdzdalības saglabāšanu SIA “ZAAO”, konsultējās ar Konkurences padomi, Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameru (turpmāk – LTRK) un biedrību “Latvijas atkritumu saimniecības uzņēmumu asociācija” (turpmāk – LASUA), saņemot no tām atzinumus (Pašvaldībā reģistrēti ar Nr.4.3.2/22/248).

Novērtējot SIA “ZAAO” iesaisti atkritumu savākšanas tirgū, Konkurences padome aicinājusi pašvaldības izvērtēt iespēju sadzīves atkritumu savākšanas un pārvadāšanas pakalpojumu sniedzēju izvēlēties publiskā iepirkuma veidā, kas tādējādi savstarpējās sāncensības apstākļos ļautu nodrošināt iedzīvotājiem un komersantiem izdevīgākās cenas, kā arī nepieciešamās kvalitātes atkritumu savākšanas pakalpojumu.

Pašvaldība, pieņemot šo lēmumu, ņem vērā Konkurences padomes veiktos secinājumus, kā arī paustās rekomendācijas, tostarp ieteikumus, kas saistīti ar nepieciešamību izvērtēt iespēju sadzīves atkritumu savākšanas un pārvadāšanas pakalpojumu sniedzēju izvēlēties publiskā iepirkuma veidā. Pašvaldības ieskatā, ievērojot izvērtējumā atspoguļotos apstākļus, šobrīd ir identificējami būtiski riski pastāvošā atkritumu apsaimniekošanas modeļa maiņai, attiecīgo pakalpojumu pilnībā nododot izpildei privātam tirgus dalībniekam. Vienlaikus Pašvaldība pievienojas Konkurences padomes viedoklim par to, ka ir atbalstāma privāto tirgus dalībnieku iesaiste atsevišķu atkritumu apsaimniekošanas posmu/darbu veikšanai. Tādējādi Pašvaldības ieskatā vienlaikus ar šī lēmuma pieņemšanu, jāvērs SIA “ZAAO” valdes uzmanība uz nepieciešamību regulāri, bet ne retāk kā vienu reizi gadā, veikt konkurences neitralitātes izvērtējumu, lai novērstu varbūtēju SIA “ZAAO” darbības neatbilstību Konkurences likuma 14.¹pantam, par attiecīgā izvērtējuma rezultātā izdarītajiem secinājumiem nekavējoties informējot Pašvaldību. Tāpat jāvērs SIA “ZAAO” valdes uzmanība uz to, ka, identificējot apstākļu, kas bijuši par pamatu izvērtējumā izdarītajiem secinājumiem, izmaiņas, nepieciešams iniciēt pašvaldību ārpuskārtas līdzdalības SIA “ZAAO” pārvērtēšanu, par iepriekš minētajiem apstākļiem nekavējoties informējot Pašvaldību.

Saskaņā ar LTRK viedokli attiecībā uz SIA “ZAAO” darbību ir jānošķir pakalpojumi, ko var deleģēt privātajam sektoram. Reģionālo atkritumu apsaimniekošanas centru pārvaldīšana un valstiski stratēģiski svarīgo infrastruktūras objektu, tai skaitā atkritumu apsaimniekošanas poligonu, apsaimniekošana var būt valsts vai pašvaldības tiešā atbildībā, lai tie varētu tikt atbilstoši pārvaldīti, uzturēti un attīstīti, ņemot vērā Eiropas Savienības uzstādītos ambiciozos atkritumu apsaimniekošanas mērķus. Attiecībā uz šāda veida kapitālsabiedrības darbību LTRK ieskatā pašvaldību iesaiste ir jā saglabā, jo tie ir stratēģiski nozīmīgi attiecīgajam reģionam. LTRK ieskatā atkritumu savākšanas pakalpojumus var nodrošināt privātais sektors.

Pašvaldība, izvērtējot līdzdalības SIA “ZAAO” saglabāšanu un pieņemot šo lēmumu, ņem vērā LTRK paustos argumentus. Vienlaikus Pašvaldība norāda, ka tā neapšauba, ka atkritumu savākšanas pakalpojumus var nodrošināt arī privātais sektors. Taču, ievērojot izvērtējumā analizētos apsvērumus, tajā skaitā izkristalizējušos riskus, kas saistīti ar līdzdalības SIA “ZAAO” pārtraukšanu un strauju pastāvošā atkritumu apsaimniekošanas modeļa maiņu, pašvaldības ieskatā šobrīd līdzdalības saglabāšana SIA “ZAAO” ir atbalstāma.

LASUA norādījusi, ka, lai gan tikai pašvaldības var izvērtēt tās dalības SIA “ZAAO” ieguvumus, iespējams, pašvaldībām noteiktos pienākumus atkritumu apsaimniekošanas jomā un kontroli pār atkritumu apsaimniekotāja darbību, tostarp sagaidāmās saistības, izveidojot reģionālos atkritumu apsaimniekošanas centrus, efektīvāk ir realizēt, īstenojot dalībniekiem paredzētās pilnvaras. Ievērojot visu iepriekš minēto, kā arī ņemot vērā izvērtējumā un spēkā

esošajos normatīvajos aktos noteikto, LASUA ieskatā izvērtējumā ietvertais novērtējums ir atbilstošs normatīvajiem aktiem, kā arī pietiekami pamatots un izvērst, lai SIA "ZAAO" dalībnieces varētu skatīt jautājumu par tās līdzdalības saglabāšanu SIA "ZAAO".

Pamatojoties uz visu iepriekš norādīto, tostarp izvērtējumā paustos apsvērumus, Pašvaldība atzīst, ka pastāv Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.panta pirmās daļas 2.punktā noteiktais priekšnoteikums publiskas personas līdzdalībai kapitālsabiedrībā. SIA "ZAAO" darbības rezultātā tiek radīti tādi pakalpojumi, kas ir stratēģiski svarīgi Pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai, un Pašvaldības līdzdalības saglabāšana SIA "ZAAO" ir pamatota no ekonomiskā viedokļa un atbilst konkurenci regulējošajiem tiesību aktiem. Tādējādi ir atbalstāma arī turpmāka Pašvaldības līdzdalība SIA "ZAAO", vienlaikus ar normatīvajos aktos noteiktu regularitāti un, ievērojot LTRK, kā arī Konkurences padomes minētos ieteikumus, nepieciešamības gadījumā arī ātrāk, veicot atbilstības daļības saglabāšanas nosacījumiem pārbaudi.

Ņemot vērā iepriekš minēto, kā arī pamatojoties uz likuma "Par pašvaldībām" 14.panta pirmās daļas 1.punktu, 15.panta pirmās daļas 1.punktu, Valsts pārvaldes iekārtas likuma 87.panta pirmo daļu, 88.panta pirmo un otro daļu, Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 4.panta pirmo daļu, 7.panta pirmo un otro daļu un Saimniecisko lietu komitejas 14.07.2022. atzinumu,

Pašvaldības dome, balsojot: PAR – 18 (Jānis Baiks, Ričards Gailums, Jānis Olmanis, Guntis Gladkins, Jānis Skrastiņš, Guna Ķibere, Toms Upners, Jānis Dainis, Andris Klepers, Guntars Štrombergs, Reinis Muižnieks, Kaspars Kļaviņš, Harijs Rokpelnis, Juris Jakovins, Vugars Ecmanis, Edgars Grandāns, Jānis Grasbergs, Mareks Bērziņš), PRET – nav, ATTURAS – nav, nolemj:

1. saglabāt Pašvaldības tiešo līdzdalību SIA "ZAAO" un atzīt to par atbilstošu Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 4.panta nosacījumiem;
2. noteikt, ka SIA "ZAAO" vispārējais stratēģiskais mērķis ir sadzīves atkritumu apsaimniekošanas sistēmas uzturēšana un attīstība tādā veidā, kas nodrošina normatīvo aktu prasību, tajā skaitā Eiropas Savienības noteikto mērķu attiecībā uz atkritumu apsaimniekošanas sistēmas darbības efektivitāti, ievērošanu;
3. vērst SIA "ZAAO" valdes uzmanību uz nepieciešamību regulāri, bet ne retāk kā vienu reizi gadā, veikt konkurences neitralitātes izvērtējumu, lai novērstu varbūtēju SIA "ZAAO" darbības neatbilstību Konkurences likuma 14.¹ pantam, par attiecīgā izvērtējuma rezultātā izdarītajiem secinājumiem nekavējoties informējot pašvaldību;
4. vērst SIA "ZAAO" valdes uzmanību uz nepieciešamību, identificējot apstākļu, kas bijuši par pamatu Vidzemes pašvaldību līdzdalības izvērtējumā SIA "ZAAO" izdarītajiem secinājumiem, izmaiņas, iniciēt pašvaldību ārpuskārtas līdzdalības SIA "ZAAO" pārvērtēšanu, par iepriekš minētajiem apstākļiem nekavējoties informējot pašvaldību;
5. lēmuma izpildes kontroli uzdot Pašvaldības izpilddirektoram.

Pielikumā: Vidzemes pašvaldību līdzdalības izvērtējums SIA "ZAAO" uz 63 lappusēm.

Domes priekšsēdētājs

(personiskais paraksts)

Jānis Baiks